

Тони Грчевски е роден во Белград Р.Србија, по мајка и татко Македонец од Струшко. Член на управен одбор 2012-2013 година. на Македониум -Здружение на Македонците во Белград. Основач на Форумот на младите македонци во Србија и член на управен одбор. Учесник на The Best Promoter of Macedonia Award 2010-2011 година. Член на Националниот совет на Македонците како набљудувач на пописот во Р. Србија 2011год. Претседател на З.К. ВМРО-ДПМНЕ Белград. Студент на Филозофски факултет, Институт за историја Скопје степендист на влада на Република Македонија

Тони Грчевски

Весник Илинден: Како ја оценувате положба на македонската заедница во Р.Србија

Денес, положбата на Македонците во Р. Србија е подобрена со демократските промени 05.10.2000 год. За разлика од 90-тите години на 20. век, за време на режимот Слободан Милошевиќ, кога ги немавме правата кои што ги имаат или требаше да ги имаат малцинствата. Тогаш бевме нарекувани Јужносрбијанци. Денес со овие демократски промени состојбата на македонското малцинство се промени на подобро, со оглед на тоа дека се прифатени како Македонци и официјално признати. Знамето на црвена подлога и 16-кратко сонце е признато од државата Р. Србија како знаме на Македонците во Србија што претставува голем успех пред сè за нас Македонците, а и за самата држава.

Имаме национален совет, македонски здруженија од Врање до Суботица и добра организација. Според последниот попис за 2011 година на целата територија на Р. Србија има 22, 755 Македонци, помалку од 2002 година, што е загрижувачка состојба на овој народ.

Весник Илинден: Македонското малциство колку е пристапено во државни институции

Состојбата во државните институции не е баш сјајна бидејќи доколку се изјасниш како Македонец или членуваш во некои од македонските организации, во мал дел од институциите не си баш добро прифатен. На пример, ако сте член на некоја од српските пратии и не се изјаснувате како Македонец нема да има проблем, додека ако се изјаснувате и работате за македонската кауза тоа станува проблем. Воглавно состојбата се подобрува. Имаме надеж за подобра иднина на овој народ во оваа држава. Со позитивни погледи сме. Има Македонци кои се на државни функции во Р. Србија меѓутоа во многу мал број.

Весник Илинден: Со кои проблеми се соочува македонската заедница во Република Србија

Покрај сите проблеми кои што беа наведени, најголем проблем претставува отсуството на верски права. Кога сакаме да имаме верски служби: крштемки, венчавки, погребени и сл. немаме свештени лица од нашата МПЦ-ОА. Голем број на Македонците примаѓаме на МПЦ-ОА и во тој поглед сме дискриминирани. Затоа бараме и од државните институции на Р. Србија и Р. Македонија и од СПЦ и МПЦ-ОА да пронајдат решение за овој проблем. Сакама да укажам на пример, кога вие во Албанија реагиравте кога не беше поканета МПЦ- ОА сега кога се освестуваше новиот Соборен храм Воскресеније Христово во Тирана кога сите бевте сложни и реагиравте, што не е случај кај нас во Србија. Воопшто никој нема став кога се во прашање нашите верски права или нашите обреди.

Весник Илинден: Како ја оценувате работата на националниот совет, партијата, форумот, здружендата?

Националниот совет како државна институција финансирана од Р.Србија работи

солидно. Пред се таму има отсуство на младите образовани кадри кои што можат да придонесат многу повеќе за да се подобри ситуацијата. Националниот совет изработи национална стратегија за Македонците во Р. Србија, меѓутоа во тој поглед јас сум скептик и мислам дека тоа нема да биде со позитивен одговор додека не се променат некои поединци во Националниот совет и се приклучи млад кадар. Овој кадар го има во новооформираниот форум на младите Македонци во Р. Србија. За партијата, како што знае македонската јавност и целата дијаспора на парламентарните избори 2012 година, ДПМС доби едно пратеничко место во Парламентот на Р. Србија. Тоа место го доби Миле Спиркоски, кој според мене, не е компетентна личност да го претставува македонскиот народ, а воедни и држава во Парламентот на Р. Србија. Истоимениот нема политичко искуство, како и поголемиот дел во ДПМС (со исклучок на поединци). Кога македонската јавност дозна дека ќе имаме македонски пратеник беше доста фасцинирана и позитивно реагираше заради подобрувањето на состојбата на Македонците. На првите седници на српскиот Парламент “нашиот“ Миле Спиркоски гласаше за укинување на Министерството на малцински права, а истото да се сведе на канцеларија. Исто така, гласаше за намалување на буџетот на НСНМ. Со ова сакам да кажам дека не беше достоин да не претставува како Македонци, а пред сè не работеше за македонската кауза.

Исто така, во ДПМС нема млади компетентни и образовани Македонци (повторно се работи за исклучок). Со мојов одговор немам намера да ги омаловажувам постарите од мене меѓутоа со тие социјалистички сфаќања од комунизмот неможе да одиме напред, ни партијата, ниту Македонците.

Исто така, сакам да му забележам на целото раководство во ДПМС бидејќи не успеа да направи коалиција со некоја од партиите и да обезбеди повторно пратеничко место. Во Р.Србија во април 2014 год. имаше избори меѓутоа нас немаше кој да не претставува.

Весник Илинден: Дали сте задоволни од реципроцитетот во односот на Р. Србија кон Македонците и Србите во Р. Македонија?

Јас лично не сум задоволен, ќе образложам зошто е тоа така:

I. Додека во Република Македонија има 5-6 српски тв. Канали меѓу која е и државната РТС, ние во Србија немаме ниеден македонски канал, на пример МРТ. Со исклучок на некој приватни кабелски мрежи, сепак тоа е мал дел. Сите кабелски оператори во

Србија ги имаат од сите порешни ЈУ републики каналите СЛО, РТЦГ, ФБХ, ХРТ 1, ХРТ 2. Да дадам уште една забелешка, а тоа е дека го имавме каналот МРТ 1, меѓутоа истиот беше укинат за да се приклучат два руски канали, иако само неznam за кого.

II. Следен пример е: Претседателските избори во Р. Македонија, а можеби вонредните парламентарни. Каде нашите Македонци ќе се информираат ако го немаат канал кој што ќе ги понуди соодветните информации за да биде еден мост за случувањата во татковината. Нивната информираност нема да биде на соодветно ниво и нема да биде 100% исполнета се додека имаме вакви пропусти. Не се работи некоја комплицирана постапка доволно е повторно да има приклучување на овој канал. Со овој проблем се прави еден вид на асимилација на Македонците во Р. Србија. Затоа бараме од државите да се почитува реципроцитетот и да помогнат да се подобри. Колку сте задоволни со Македонските избори во дијаспората претседателски-парламентарни? Јас лично сум задоволен и уште еднаш се покажа дека ние Македонците можеме да се обединиме кога се во прашање македонските национални интереси! Мора да се работи на тоа поле пред се, Македонците да вадат македонски пасоши ќе ви кажам и зошто, бидејќи најголемото гласачко тело од дијаспората е во Србија и Албанија каде што има многу иселеници, но немаат пасоши. Во Италија се виде дека скоро сите имаат МК пасош. Сакам во ова прилика да им се заблагодарам на цела македонска дијаспора што гласаше и што добија Македонец пратеник. Благодарам

Весник Илинден: Зошто македонската заедница не реагира кога се во прашање македонските права во соседните земји (Бугарија, Албанија и Грција)?

Тони Грчевски и Никола Гурѓај уредник на весникот Илинден

Многу добро прашање, и јас исто се прашувам зошто нема реакција. Мислам и сигурен сум дека ние Македонците во Р. Србија сме многу себични и ги уживаме најголемите права од околните земји и имаме мали проблеми во кои што се помеѓу нас, а најмалку од државата Р. Србија бидејќи не сме обединети.

Сакам да им порачам на Македонците во Р. Србија дека ние како Македонци од Белград, Качарево, Панчево, Ниш, сме исти и од еден род македонски, од една мајка Македонија. Така и Македонците во Сандански, Благоевград, Лерин, Солун, Воден, Тирана, Голо Брдо, Гора, Скопје, Гостивар, Струга, Струмица, Крива Паланка и цела македонска дијаспора (Австралија, Америка и Западна Европа).

Секогаш се прашував додека бев во Белгард зошто националниот совет,здруженијата партијата, не реагира кога Македонците имаат проблеми во Бугарија, Грција, Албанија. Зошто некогаш не ги посетиме, да отидеме во Пирин, Лерин, Голо Брдо, Мала Преспа, Гора, или реагираа малку скоро незабележливо.

Весник Илинден: Колку ви помага Р. Македонија како матична земја?

Пред сè најголема помош и поддршка имаме од амбасадата на Република Македонија, МНР, и Министерството за култура на РМ, во однос на проекти и различни организации, манифестации и др. Сепак сметам дека тоа не е доволно и дека тие средства треба да се пренасочат во заштитата на Македонците за да се намали асимилацијата. Зошто ова го кажувам? Сметам дека премногу играме оро и правиме вечери и разни не толку важни манифестации кои немаат голем акцент кон заштитата на намалување на асимилацијата, бидејќи ние со оро, јадење и пиење- вечери нема да подобриме состојбата.

Весник Илинден: Вашата порака до македонската заедница во Р. Србија?

Како што кажав погоре, мора, а и треба да дојдат помладите кадри во македонската заедница, НСМ, ДПМС, и да дојдат покомпетентни лица во тие институции. Значи како што веќе наведов не можеме да се заштитиме и да ја намалиме асимилацијата со песни, ора, пиење и јадење бидејќи тоа треба да биде нормално во нормални услови. А како да биде кога на секој попис нè има се помалку и помалку.

Сакам со ова интервју да испратам еден апел до Македонците во Република Србија да се разбудат и да работаат за македонската кауза, а не за лични интереси.

www.ilinden-tirana.com